

Strikt gescheiden

Het prille begin

Vanaf het prille begin van Scouting in 1907 namen ook meisjes deel aan het nieuwe Spel van Verkennen. Evenals de jongens vormden zij patrouilles. Toen in mei 1909 in Londen het Hoofdkwartier van de toen net opgerichte Britse Boy Scouts Association werd geopend konden alle patrouilles, inclusief die van de meisjes, zich daar als leden laten registreren. Troepen waren er nog niet en de eerste zou pas worden gevormd op 24 januari 1908 toen - na het experimentele kamp op Brownsea Island (augustus 1907) - Baden-Powell in Birkenhead bij Liverpool optrad als gastspreker op een YMCA bijeenkomst. Hij vertelde over zijn proefkamp en de inmiddels verschenen afleveringen van "Scouting for Boys". Zijn toehoorders werden laaiend enthousiast. Onder zijn gehoor waren ook een aantal al door individuele YMCA-leden opgerichte patrouilles. Zijn lezing maakte een dermate indruk dat ter plekke deze patrouilles besloten zich te verenigen en zo werd opgericht een Scout Troep onder leiding van Hopman H. Clinch. Deze Troep zou bekend worden als de '1st Birkenhead YMCA.'. De Troep werd internationaal bekend en erkend als zijnde 'de eerste troep ooit opgericht'. Daarna zouden meer patrouilles zich lokaal verenigen in troepen en werden daarna niet meer de patrouilles maar de troepen door het hoofdkwartier ingeschreven. Troepen waarin ook meisjes patrouilles voorkwamen naast die van de jongens.

In september 1909 kwamen ca 11.000 Scouts bijeen voor een Rally bij Crystal Palace in Londen. Daaronder ook weer meisjes. Het zal de Scouts van 2007 vreemd in de oren klinken maar de meisjes werden toch wel een probleem. Vele onderwijs deskundigen, geestelijke leiders en ouders waren nog lang niet toe aan co-educatie etc. en vonden het bovendien maar niets dat meisjes het 'ruwe' Spel van Verkennen speelden. Bovendien dan ook nog samen met jongens! Men - vooral moeders - vreesde

dat deze meisjes zouden worden 'Tomboys' totaal verruwde wildebrassen, volledig ongeschikt voor het huwelijk. Dus werd in januari 1910 de Girl Guides Association opgericht en werden de meisjes patrouilles - of zij wilden of niet - aan deze organisatie overgedragen. Er waren protesten van zowel de meisjes als de leidsters. Vooral het programma van de Girl Guides vonden zij te 'soft' want zij gaven de voorkeur aan de spelen in Scouting.

In Nederland

Ook in Nederland waren meisjes geregistreerd als lid van de troepen van de NPO - Nederlandsche Padvindere Organisatie - en de NPB, de Nederlandsche Padvindere Bond Al waren er toen hier en daar al speciale meisjes vendels die buiten deze organisaties werkzaam waren. Toen NPO en NPB op 11 december 1915 fuseerden en

de "Vereeniging de Nederlandsche Padvindsters" (altijd beter bekend als NPV) ontstond mochten de meisjes niet langer lid blijven. Voor hen werd in Amsterdam op 31 januari 1916 het Nederlandsche Meisjes Gilde (NMG) opgericht. Hierin werden de NPO en de NPB meisjes ondergebracht evenals enkele al hier en daar bestaande 'alleen meisjes vendels'. Ook niet zonder protest!

Strikt gescheiden

Daarna werden tot ver na de Tweede Wereldoorlog Padvindsters en Padvindsters strikt van elkaar gescheiden gehouden. Vooral de Padvindsterleidsters zagen er streng op toe dat de aan hun leiding toevertrouwde meisjes zo ver mogelijk werden weggehouden van de Verkenners en de oudere meisjes, de Pioniersters, zeer zeker van de Voortrekkers en de jongere leiders. Dit was niet zo eenvoudig want de padvindsters/gidsen, in hun blauwe uniformen, zagen er leuk uit en oefenden een zeer grote aantrekkingskracht uit op de Verkenners en de Pioniersters zeker op de Voortrekkers en de jongere leiders. Het wilde dan ook vaak 'klikken'. Vele padvindsterleidsters geraakten dan ook wel eens lichtelijk in paniek als zij tijdens de zomerkampen ontdekten dat er in de nabijheid van hun kamp ook een Verkenners troep of een Voortrekkersstam kampeerden. Jongens en meisjes kwamen elkaar dan wel tegen bij het foerageren in de dorpen en dan kon het niet uitblijven dat de jongens er op uitgingen om de meisjes kampen 'te verkennen'. Ze waren tenslotte wel Verkenners! Vooral de leidsters hadden hun handen dan vol bij het 'bewaken' van hun kampen. Toch konden zij niet voorkomen dat jongere leidsters en vooral Pioniersters tijdens de kampen kennis maakten met jongere Verkennersleiders of Voortrekkers en dit contact, vooral als men in dezelfde plaats woonde, ook na terugkeer in die woonplaats werd voortgezet. Wat natuurlijk een doodnormale zaak was maar toen toch niet werd gewaardeerd laat staan aangemoedigd. Zo is het wel voorgekomen dat leidsters klachten indienden bij hun districtleiding, die dan contact opnam met de districtleiding van de jongens. Waarop het wel gebeurde dat de jonge leider of Voortrekker dan werd ontboden bij zijn Districtscommissaris en te horen kreeg dat hij of de

'verkering' moest verbreken of de Beweging moest verlaten.

Het mag dan ook feitelijk wel een wonder genoemd worden dat in die jaren toch nog zoveel leiders en voortrekkers met padvindsters zijn getrouwd en sommigen hun vijftigjarig huwelijksfeest vierden.

Pas na de fusie van de vier organisaties tot Scouting Nederland zou hierin grote verandering komen. De 'alleen meisjes vendels' verdwenen bijna geheel uit het beeld toen de meisjes konden toetreden tot de troepen en stammen.

1957 Internationaal Girl Guide Camp in het Koninklijke Windsor Great Park.

De Welpenleiding

Toen in Engeland het Welpenspel werd geïntroduceerd stonden de Hordes onder mannelijke leiding. In andere landen, o.a. in Nederland was er van meet af aan vrouwelijke leiding en waren mannen uitzonderingen. Zelfs na 1945 verbaasde dit bezoekende Britse leiding. Overigens als de welpenleidsters, de enige vrouwen in de mannen beweging, na het zomerkamp van hun horde wel eens een rustig weekendkampje wilden houden op een officieel Scouting terrein, dan werd hun geen toegang verleend, tenzij de kampleider meewerkte. Sommigen deden dit wel. Pas na 1960 werd dat wat normaler.

Overigens waren de kleding voorschriften voor welpenleidsters ook zeer streng. Zij moesten - in verband met de zedelijkheid (van blote benen zouden de welpen van de kook kunnen raken) - altijd lange kousen dragen, wat vooral tijdens welpenspelen in het bos en struikgewas ze soms een kapitaal aan nylons kostte. Vele leidsters hielden zich hier dus niet aan maar werden, indien betrap, dan wel hierover aangesproken.

Per 1 januari 1957 werd in de NPV nieuwe welpenleidsters spelkleding ingevoerd.

Boven: Uniform voor 1957

Onder: Gewijzigd uniform in 1957

Zij kregen de bruine baret en mochten nu beige sokjes dragen 'echter uitsluitend onder omstandigheden waarbij het dragen van kousen onpraktisch moest worden geacht'.

De lange rokken bleven hoewel het logischer geweest zou zijn als ze - vooral in het kamp - shorts zouden hebben mogen dragen. Wat sommigen dan ook wel deden.

© Piet J. Kroonenberg. Amsterdam, mei 2007.